

Dokumentär och verklighet.

Alla anpassar sig till kameran.

DET FINNS EN GAMMAL DOGMATISK TES som säger att en bild (eller en film) är dokumentär om den återger verkligheten så som den skulle se ut även om inte kameran hade varit där. Ingen vettig bedömare har längre en så fundamentalistisk syn på det dokumentära sanningsvärdet. Men själva idén uppfordrar fortfarande till vaksamhet. Det är alltid klokt att fråga sig var kameran står, varför den står där och vad det betyder för den avbildade verkligheten att den står där.

Ronja Yus dokumentär "Berny blue" följer författaren Berny Pålsson under år av kamp och förtvivlan, professionella framgångar och privata katastrofer, upprättelser och psykos. Det är en intim personbeskrivning, utförd med stark empati och iskall saklighet. Berny Pålsson är intelligent, öppen, sårbar och helt enkelt sympatisk. Ingen kan undgå att gripas av medkänsla och av ilska mot vårdsystemets brutala

TV-KRÖNIKA

”

Det är alltid klokt att fråga sig var kameran står, varför den står där och vad det betyder för den avbildade verkligheten att den står där.”

moment-22-mekanismer.

Tevekrönikören An-nina Rabe i SvD skrev en inläggande anmälan där hon i förbigående noterade Berny Pålssons medvetna förhållande till kameran. "Det är som om hon agerar inför publik även när filmen berör hennes allra mest innersta och privata." Den meningen citerar etik-doktorn Ann Heberlein när hon i Sydsvenskan angriper Rabe för bristande inläggning. "Det gör fysiskt ont i mig när jag läser aningslösa tv-krönikörers reaktioner", skriver Heberlein.

DET ÄR INTE BARA av kollegiala skäl som jag tycker att det här angreppet är opåkallat och missriktat.

Inte ens i samband med en existentiellt angelägen film som denna – allra minst där – är det ovidkommande hur samspelet mellan kamera och medverkande ser ut. Det är klart att den som porträtteras så närgånget är påverkad av kamerans närvaro i varje stund. Berny Pålsson är i högsta grad medveten och närvarande. Hon använder det här mötet med oss till att redovisa erfarenheter, upplevelser och känslor, sitt liv med sig själv och sitt missbruk, med medmänniskor, vårdinrättningar, byråkratier. Det är klart att hon hela tiden förhåller sig och anpassar sig till kameran, att hon avsiktligt kommunicerar med den och oss precis som när hon skriver sina böcker.

Det är med den här filmen som med varje annan mellanmänsklig kommunikation. Trovärdigheten beror på vilken tillit man som mottagare är beredd att satsa i den. I "Berny blue" tror jag de flesta känner en grundläggande tillit till både Berny Pålsson och Ronja Yu.

LEIF FURHAMMAR
tv@dn.se

TITTA SJÄLV:

Ja just det, ni kan själv ta ställning till den saken. Filmen finns att se på SVT:s hemsida. Den hör till de angelägna.

